

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (4)

Datum
2022-05-30

Ärendebeteckning
450-3612-2022

Socialdepartementet

Att: s.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: s.fs@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över remiss av Slutbetänkande (SOU 2022:6) Hälsa- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga

Er beteckning: S2022/01247

Bakgrund

Regeringen beslutade den 9 augusti 2018 att tillsätta en särskild utredare för att göra en översyn av hälso- och sjukvårdens beredskap inför och vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap samt lämna förslag på hur hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera denna typ av händelser långsiktigt bör utvecklas. Detta slutbetänkande föregås av två delbetänkanden, "Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning" (SOU 2020:23) och "En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården" (SOU 2021:19).

Slutbetänkandet "Hälso- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga" SOU 2022:6 syftar till att lämna förslag på hur hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera allvarliga händelser i fredstid och under höjd beredskap ska stärkas.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län har beretts tillfälle att lämna svar på SOU 2022:6 "Hälso- och sjukvårdens beredskap - struktur för ökad beredskap". Länsstyrelsen ser positivt på utredningen och en stärkt beredskap inom hälso- och sjukvården. Länsstyrelsen tillstyrker i stort de förslag utredningen framför, men vill lämna synpunkter på vissa delar.

Med anledning av att hälso- och sjukvård inte utgör länsstyrelsens primära uppgifter kommer remissen besvaras utifrån länsstyrelsens uppdrag och ett övergripande totalförsvarsperspektiv.

Sammanfattning av synpunkter:

- Länsstyrelsen rekommenderar att länsstyrelserna bör vara representerade i beredskapsrådet

- Länsstyrelsen rekommenderar att civilområdeschefen bör ha mandat att besluta om fördelning av resurser vid hjälpbehov under höjd beredskap
- Länsstyrelsen tillstyrker utredningens bedömning att kommuner och regioner behöver genomföra en behovsbedömning av sina personalförstärkningsbehov och hur frivilliga försvarsorganisationer kan användas
- Länsstyrelsen tillstyrker utredningens resonemang om civilplikten och att det starkt bör övervägas att återinföra den
- Länsstyrelsen anser att socialtjänsterna på ett tydligare sätt bör inkluderas i beredskapsarbetet
- Länsstyrelsen vill framföra vikten av att tydliggöra samordningen mellan geografiskt områdesansvariga och sektorsansvariga aktörer

5. Planering, ledning och samverkan vid fredstida kriser och krig

5.2.1 Inrättande av ett beredskapsråd

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen ska uppdras att införa ett beredskapsråd inom vilket ledande befattningshavare i kommuner och regioner samt E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket och Försvarmakten ska ingå.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om införande av beredskapsråd men rekommenderar att länsstyrelserna, som högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet, eller de nu beslutade civilområdescheferna ska vara representerade i beredskapsrådet. Utifrån länsstyrelsernas samordningsansvar på regional nivå och om civilområdescheferna tilldelas mandat att fatta beslut om hjälpbehov vid höjd beredskap enligt nedanstående anser Länsstyrelsen att det finns anledning att överväga deltagande i beredskapsrådet.

5.3.2 Närmare om utredningens förslag

Utredningen framhåller att samverkan behöver ske mellan relevanta aktörer, däribland länsstyrelser eller de nu beslutade civilområdescheferna, vid beslut om hjälpbehov inom hälso- och sjukvården. Utredningen kommenterar även förslaget från Utredningen om civilt försvar gällande att civilområdeschefen ska ha mandat att besluta om utnyttjande av vårdplatser, förflyttning av personal, patienter och förnödenheter under höjd beredskap. Utredningen anser att detta förslag inte ska genomföras utan att mandatet ska ligga hos Socialstyrelsen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget till viss del. Länsstyrelsen delar synen att det saknas sakkunskap avseende hälso- och sjukvårdsfrågor inom länsstyrelserna och att det är fördelaktigt att beslut sker i samverkan med andra aktörer såsom kommuner, regioner och Socialstyrelsen. Dock vill Länsstyrelsen framhålla vikten av att det tas hänsyn till att länsstyrelserna eller, de nu beslutade, civilområdesansvariga länsstyrelserna ska kunna agera autonomt i situation av höjd beredskap där kommunikation mellan myndigheter inte är möjligt. Av den anledningen bör det övervägas om och hur en sådan kompetens bör finnas hos den civilområdesansvariga länsstyrelsen tillika mandat att fatta beslut i fråga om omfördelning av resurser inom hälso- och sjukvården vid höjd beredskap.

8. Personalförstärkning

8.2.11 Stöd från frivilliga försvarsorganisationer och andra ideella organisationer

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens bedömning om att kommuner och regioner behöver genomföra analyser över sina personalförstärkningsbehov för att se vilka resurser frivilliga försvarsorganisationer skulle kunna bidra med. Detta är något som Länsstyrelsen anser ha en naturlig koppling till kommunernas och regionernas arbete med och planering av sina krigsorganisationer och dess bemanning. Länsstyrelsen anser även detta som extra viktigt för att de frivilliga försvarsorganisationerna ska kunna fortsätta utbilda frivilliga med hög kompetens på ett ändamålsenligt sätt.

8.3.2 Beredskapskontrakt

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens bedömning om att civilplikten är en viktig åtgärd för att öka tillgången på personal inom hälso- och sjukvården och anser därför att det starkt borde övervägas att återinföra den.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen är medveten om utredningens avgränsningar till hälso- och sjukvård men vill understryka att den kommunala hälso- och sjukvården är nära integrerad med omsorgen inom socialtjänsten, vilket utredningen också nämner. Socialtjänsten utgör en viktig del i skyddet av de mest sårbara grupperna i samhället som riskerar att drabbas ytterligare vid kriser, höjd beredskap och krig. Något som inte minst blivit synliggjort i samband med Covid-19 pandemin. Därmed anser Länsstyrelsen att det är viktigt att socialtjänsten på ett tydligare sätt integreras i det fortsatta arbetet med att skapa en ökad beredskap.

Länsstyrelsen i Norrbottens län vill slutligen framföra vikten av att i det fortsatta beredskapsarbetet tydliggöra och konkretisera hur samordning mellan geografiskt områdesansvariga och de sektorsansvariga aktörerna ska ske. Länsstyrelsen anser att detta är viktigt för att förtydliga rapporteringskedjan inför och vid händelser tillika uppföljningsansvaret av arbetet som görs i kommuner och regioner kopplat till planering och åtgärder.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Lotta Finstorp med handläggare Erika Granström som föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschef på samhällsskydd, Anders Öhlund, och avdelningschef samhälle, Karin Börjesson, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.